

INSTITUTIONEN FÖR MEDICIN

SFUOBL4 Introduktion till forskningsteori och kvantitativ och kvalitativ design, 5 högskolepoäng

Introduction to research theory and quantitative and qualitative design, 5 credits

Forskarnivå / Third-cycle level

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Rådet för utbildning på forskarnivå vid Sahlgrenska Akademin 2022-09-07 att gälla från och med vårterminen 2023.

Ansvarig institution

Institutionen för medicin, Sahlgrenska akademien

Medverkande institutioner

Institutionen för vårdvetenskap och hälsa

Förkunskapskrav

För antagning till kursen krävs att man är antagen till utbildning på forskarnivå.

Kursen ingår i fakultetens obligatoriska kurspaket för doktorander som innehåller 6 kurser och omfattar 15 högskolepoäng.

Lärandemål

Delkurs 1 Introduktion till forskningsteori och kvalitativ design

Efter avslutad kurs ska doktoranden kunna:

Kunskap och förståelse

- Redogöra för begreppen ontologi, epistemologi och metodologi som underbygger olika forskningstraditioner
- Förklara de grundläggande utgångspunkterna för olika kvalitativa forskningsmetoder samt redogöra för val av datainsamling och analysmetod
- Urskilja likheter och skillnader mellan olika kvalitativa metoder, vanligt förekommande inom den kvalitativa forskningstraditionen samt redogöra för och nackdelar med respektive metod

Färdighet och förmåga

- Välja och motivera val av kvalitativ datainsamlingsmetod i relation till forskningens syfte och forskningsfråga
- Formulera relevanta intervjufrågor
- Genomföra de grundläggande stegen i kvalitativ dataanalys på ett begränsat datamaterial

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Kritisk granska kvalitativa studier med avseende på den vetenskapliga kvaliteten och diskutera forskningsetiska principer i förhållande till forskningens genomförande
- Reflektera över kunskapens möjligheter och begränsningar i förhållande till kunskapsutveckling och kvalitativ design inom medicinsk och hälsovetenskaplig forskning

Delkurs 2 Kvantitativ design

Efter avslutad kurs ska doktoranden kunna:

Kunskap och förståelse

- Definiera skalnivåer för variabler och redogöra för vilka sammanfattnings- och effektmått som är applicerbara utifrån skalnivå.
- Förklara grundbegrepp och principer för hypotestest och konfidensintervall, inklusive p-värdets definition och tolkning.
- Beskriva faktorer som påverkar ett tests styrka och en skattningsprecision.
- Beskriva bakgrunden till multiplicitetsproblem vid hypotestest och förklara begrepp relaterade till detta.

Färdighet och förmåga

- Välja lämpliga statistiska sammanfattningsmått för att beskriva data, samt lämplig statistisk metod för att jämföra grupper, utifrån kunskap om respektive variablers skala och olika metoders förutsättningar.
- Organisera och sammanfatta data samt utföra enkla statistiska analyser med hjälp av statistisk programvara och tolka resultatet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Kritiska granska och värdera statistiska resultat, med avseende på faktorer såsom metodval, tolkning och etiska aspekter.

Innehåll

Kursen består av två delkurser.

Delkurser

1. Introduktion till forskningsteori och kvalitativ design (*Introduction to research theory and qualitative design*), 2 högskolepoäng

Modulen kvalitativa metoder och vetenskapsteori ger en översikt över den kvalitativa forskningsprocessen inklusive identifiering och val av forskningsfråga, val av forskningsansats, datainsamlingsmetoder såsom intervjumetodik och observationer, samt de grundläggande stegen i bearbetning och analys av data. Under modulen diskuteras vilka

särskilda etiska frågeställningar som är viktiga att beakta i kvalitativa studier både teoretiskt och praktiskt. I kursen behandlas också kvalitetskriterier för kvalitativ forskning med avseende på generaliserbarhet, överförbarhet, validitet och trovärdighet. Vidare behandlas grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp inom olika forskningstraditioner; ontologi, epistemologi, metodologi, induktion/deduktion och hur dessa kan relateras till det egna avhandlingsämnet. Kursen tar även upp:

- Etnografi
- Fenomenologi
- Hermeneutik
- Grounded theory
- Kvalitativ analys
- Intervjumetodik
- Forskningsetik
- Validitet, trovärdighet och överförbarhet

2. **Kvantitativ design** (*Quantitative design*), 3 högskolepoäng

Delkurs 2 ger en introduktion till kvantitativa metoder inom medicinsk och hälsovetenskaplig forskning, med fokus på grundläggande statistiska koncept, översikt av metoder och tolkning av statistiska resultat enligt följande:

- Kvantitativ studiedesign
- Deskriptiv statistik:
 - lämpliga sammanfattningsmått utifrån variablers skala och fördelning
 - grafisk presentation
 - tolkning och val av lämpliga mått för att beskriva samband mellan två variabler.
- Normalfördelningen
- Analytisk statistik:
 - skattning av populationsparametrar, begreppet samplingfördelning
 - generella principer för konfidensintervall och hypotestest
 - statistisk signifikans kontra klinisk/biologisk relevans.
 - översikt av statistiska metoder applicerbara för att jämföra två eller flera grupper
- Multivariat analys. Typ-I-fel och multiplicitetsproblem.

Undervisningsformer

Föreläsningar, datorövningar, workshops och seminarier.

Undervisningsspråk

Kursen ges på svenska men kan ges på engelska vid behov.

Om alla deltagare i en kursomgång är svensktalande kan föreläsningar och diskussioner hållas på svenska. Det skriftliga kursmaterialet är dock alltid på engelska.

Betyg

På kursen ges något av betygen Godkänd (G) och Underkänd (U).

Former för bedömning

Delkurs 1 Introduktion till forskningsteori och kvalitativ design

SFUOBL4 Introduktion till forskningsteori och kvantitativ och kvalitativ design, 5 högskolepoäng / Introduction to research theory and quantitative and qualitative design, 5 credits

Forskarnivå / Third-cycle level

Aktivt deltagande i kursens obligatoriska seminarier och workshops, inklusive föreberedelser och redovisning, 1 hp. Skriftliga individuella inlämningsuppgifter, 1 hp.

Delkurs 2 Kvantitativ design

Aktivt deltagande i obligatoriska datorövningar och seminarier, inklusive förberedelser och redovisning av adekvata svar, 1.5 hp. Skriftliga individuella inlämningsuppgifter, 1.5 hp.

Gemensamt gäller:

Vid frånvaro eller underkänt på obligatorisk datorövning, workshop eller seminarium ska doktoranden genomföra ersättningsmoment enligt kursledarens anvisningar.

Om en doktorand vid första inlämningstillfället inte blir godkänd på någon av de skriftliga inlämningsuppgifterna ges en till möjlighet att lämna in och bli bedömd under innevarande termin. För ytterligare examinationstillfällen hänvisas doktoranden till att genomföra motsvarande inlämningsuppgift nästkommande termin.

Om doktorand som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinerator inför nästa examinationstillfälle, bör sådan begäran inlämnas skriftligt till institutionen och ska bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap 22§).

Kursvärdering

Varje delkurs utvärderas skriftligt och muntligt. Kursledarna sammanställer kursvärderingen och ger förslag till utveckling av kursen. Resultatet och eventuella förändringar i kursens upplägg förmedlas både till de studenter som genomförde värderingen och till de studenter som ska påbörja kursen.